

Hvis ingen har noen innvendinger å gjøre, betrakter presidenten denne bemyndigelse som enstemmig gitt.

Presidenten antar at Stortingets høytidelige åpning kommer til å foregå i morgen kl. 13, men noen sikker beskjed om det foreligger ikke enda, så representantene vil være nødt til å søke nærmere underretning ved å lese oppslaget.

S a k n r. 3.

Valg på medlemmer av valgkomiteen.

Presidenten: Det foreligger omdelt på representantenes plasser en liste med forslag til medlemmer av valgkomiteen. Listen kan brukes som stemmeseddel. De avgitte stemmesedler vil bli opptalt på Stortingets kontor, og resultatet vil bli referert i et senere stortingsmøte.

Det foreligger følgende permisjonsandragende fra representanten Arthur Sundt:

«Til Stortingets presidentskap.

Jeg må herved anmode om permisjon fra tirsdag 11 ds. og så lenge sesjonen før jul varer.

Som konstituert statsadvokat i Bergen og Hordaland har jeg nå før jul ikke kunnet ordne meg med stedfortreder, fordi de aller fleste jurister på forhånd er overbelastet med arbeid i offentlige anliggender.

Jeg har i dag mottatt meddelelse om at mitt nærvær i Bergen som statsadvokat er nødvendig uoppholdelig.

Jeg tør be min varamann sousjef Bjarne Sæverud innkalt.»

Presidenten vil ikke reise noen innvending mot at dette andragende innvilges, men det forekommer presidenten at Stortinget er i ferd med å komme ut på et skråplan med hensyn til liberal behandling av permisjonsandragender. De plikter som påhviler den som har mottatt valg til Stortinget, skulle etter hele vår forfatning gå foran andre plikter; men, som sagt, presidenten akter ikke å reise noen innvending mot at permisjonsandragendet i dette tilfelle imøtekommes.

Hambro: Jeg vil gjerne gi min tilslutning til presidentens bemerkninger. Jeg skal heller ikke fravike hans konklusjon. Men det er skikket til å vekke noen oppsikt at vi har hatt en serie permisjonsandragender som har vært begrunnet med at representantene hadde en gjerning å gjøre som statsadvokater. Vi hadde atskillige av dem i den forrige samling, som presidenten og representantene vil

huske. Jeg vil be de ansette jurister som røkter og skjøtter disse embeter, være oppmerksom på at en statsadvokats gjerning kan og bør også finne sted i Stortinget og fra Stortingets talerstol, og der være av noe større rekkevidde og betydning enn ved forfølgelsen av de små syndere ved rettene.

Sundt: Det permisjonsandragende jeg har fremsendt, skyldes den ting at jeg siden 8 mai overhodet ikke har kunnet sette foten på mitt eget kontor fordi jeg av det offentlige er pålagt å vareta offentlige anliggender uten hensyn til mine private gjøremål. Jeg har overhodet ikke hatt sjanse til å få såpass meget tid på meg at jeg har kunnet ordne meg til det stortingsverv som jeg opprinnelig trodde skulle ta sin begynnelse 11 januar 1946. Det gamle storting, og kanskje også dette storting, har villet det annerledes. Men i den nåværende situasjon gjelder det ikke forfølgelse av små syndere, men det gjelder simpelthen berettiget varetagelse av individers rettigheter også i forhold til statsadvokaten. Derfor må jeg reise.

Etter forslag av presidenten ble enstemmig vedtatt:

1. Saken behandles straks.
2. Andragendet innvilges.
3. Varamannen, sousjef Bjarne Peder Olai Sæverud, innkalles for å ta sete under representantens permisjon.

Møtet hevet kl. 18,30.

Møte tirsdag den 11 desember kl. 13.

President: **M o n s e n.**

Mottatt av den dertil oppnevnte deputasjon innfant Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høyhet Kronprinsen seg kl. 13 i Stortinget, ledsaget av Regjeringens medlemmer og flere autoriteter.

Hans Majestet Kongen leste opp følgende trontale:

Hr. President. Representanter for folket.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at den må bli til gagn for fedrelandet.

Krigen er brakt til en seierrik slutt, men landet er ennå i krigstilstand med Japan og Tyskland. Den vil vare til de endelige fredsavtaler er undertegnet.

Våre alliertes arbeid i Norge er i alt vesentlig avsluttet. Det er naturlig å rette en særlig

takk til dem for den måte de har løst sine oppgaver på her i landet.

Norge har ratifisert De Forenede Nasjoners pakt med tilhørende vedtekter for den mellomfolkelige domstol.

Det er gjenopprettet normalt diplomatisk samband med Finland og Italia. Det er hensikten i nær fremtid å anerkjenne regjeringen i Østerrike.

Etter våpenstillstandsavtalen mellom Finland og Sovjet-Samveldet har Norge fått Sovjet-Samveldet til nabo. Dette gjør det ønskelig å bli enig med Sovjet-Samveldet om reguleringen av enkelte grenseforhold. En er forvisset om at disse spørsmål vil bli drøftet i den vennskapelige ånd som alltid har hersket mellom de to riker.

I samsvar med de vedtak som er truffet om krigsskadeerstatninger, er det sendt den amerikanske, britiske og franske regjering en foreløpig oppgave over det norske erstatningskrav mot Tyskland, og Norge har vært representert på den forberedende erstatningskonferanse i Paris.

Den norske regjering har fått anledning til å sende en militærmisjon til Det allierte Kontrollråd i Berlin for å ivareta de norske interesser i Tyskland.

Store anstrengelser har vært gjort for å gjenopprette og utbygge våre handelsforbindelser med utlandet. Betalingsavtale er inngått med Belgia, Finland, Tsjekkoslovakia, Nederland og Stor-Britannia, den siste med virkning for hele sterling-området. Betalingene til og fra Danmark og Sverige foregår inntil videre over allerede eksisterende clearing. Det er inngått varebytteavtaler med Danmark, Finland, Tsjekkoslovakia og Sverige og handelsforhandlinger pågår med en rekke andre land.

Følgende land har etter krigens opphør på nytt etablert diplomatisk representasjon i Oslo: Storbritannia, Sambandsstatene i Amerika, Sovjet-Samveldet, Frankrike og China ved ambassader, Danmark, Sverige, Tsjekkoslovakia, Nederland, Belgia, Finland, Portugal og Sveits ved legasjoner. Dessuten er det gitt agreement til ministre fra Argentina, Brasil, Tyrkia, Canada, Italia og Mexico.

Fra 1 januar 1946 går forsvaret over på fredsfoot. For å kunne løse de oppgaver som krigen har skapt vil det bli fremmet proposisjon om utvidelse av tjenesteplikten for vernepliktige i fred og forlengelse av den militære rettergangsordning en tid fremover.

Planer for en foreløpig ordning av forsvaret og innkjøp av materiell vil bli lagt fram for Stortinget i forbindelse med behandlingen av budsjettet.

Stortinget vil i 1946 få seg forelagt til be-

handling budsjettene både for 1945—46 og for 1946—47.

Det vil bli satt fram forslag til midlertidig lov om renter og til valutlov til avløsning av de bestemmelser som gjelder nå. Statslånene fra okkupasjonsårene vil bli lagt fram for Stortinget. Forslag om et institutt for finansiering av gjenreisning og boligbygging og om at boligbyggingen skal fritas for omsetningsavgift vil bli lagt fram.

Bretton Wood avtalen vil bli foreslått ratifisert i nærmeste fremtid.

Det vil bli fremmet proposisjon til lov om engangsskatt på formuesstigning under krigen og om lovregler om det endelige beskatningsoppgjør for formue og inntekt, som på grunn av krigsforholdene ikke har vært beskattet her i landet i årene 1940—45. Videre vil det bli tatt opp forslag om visse særregler for skatteliggingene 1945—46 og 1946—47 i Finnmark og enkelte distrikter i Nord-Troms, som er særlig hardt rammet av krigen. Spørsmålet om skatt av årets inntekt vil bli tatt opp til utredning og forslag fremmet for Stortinget.

Lovforslag om almennings- og beiteforhold, skogvern, jakt og fangst og om endring av omsetningsloven for jordbruksvarer av 1936 vil bli lagt fram.

Forslag om erstatning for skip og fangstfartøyer og om pensjonsordning for sjøfolk vil bli tatt opp. En vil foreslå opprettet et avdelingskontor for Den norske Stats Fiskeribank i Nord-Norge. Til regulering av forholdene i fiskerinæringen vil det bli satt fram forslag til lov om adgang til å treffe regulerende bestemmelser for eksport og innenlandsk omsetning av fisk og fiskeprodukter, om endring av silde-loven, om tillegg til trålerloven og om konsesjon for fiskeri-industrielle anlegg. Forslag om eget fiskeridepartement vil bli tatt opp.

De gjeldende provisoriske anordninger om regulering av innførsel og utførsel vil en foreslå erstattet med lover.

Til avløsning og forbedring av gjeldende bestemmelser vil det bli fremmet lovforslag om særlig trygdeordning for de falnes etterlatte og for dem som har mistet sin arbeidsevne på grunn av krigen.

Det misforhold som prisstigningen har skapt mellom sosialtrygdenes ytelse og leveomkostningene vil en jamne ut så snart råd er. Det vil bli satt fram forslag til vernelover for arbeiderne i jordbruket og for hushjelp, og til en alminnelig ferielov.

For å kunne gjennomføre rettsoppgjøret så snart råd er vil det bli satt fram forslag til lov som gir høve til å vedta frihetsstraff ved forelegg.

Til avløsning av provisoriske anordninger

vil det bli lagt fram forslag til lov om straff og økonomisk ansvar for landssvikere, om rettergang i landssviksaker, om utenlandske krigsforbrytere, om behandling av fiendtlig eiendom, om gjennopptagelse og revisjon av forvaltningsmessige avgjørelser, dommer, kjennelser m. v. fra okkupasjonstiden og til lov om inndratt eiendom.

Det vil bli satt fram forslag om lover til avløsning av de deler av okkupasjonslovgivningen som ennå er i kraft.

Yrkesskolene vil bli utbygd i samsvar med den nye lov som ble satt i kraft 1 juli 1945. Det vil bli satt fram proposisjoner om tre semesters ordning ved det medisinske fakultet ved Universitetet, om ekstraordinær yrkesopplæring, om særskilte stipend og utdannelseslån for ungdom som er tvangsevakuert eller som har mistet sin forsørger under krigshandlinger og om videre utbygging av skolehjem for vergerådsbarn og for døve, blinde og ånds-svake barn.

Av andre lovforslag som vil bli fremmet kan nevnes: Ny lov om arbeidsformidling, om forhyring og mønstring, om ekspropriasjon av byggegrunn, om framhaldsskoler og om folkeboksamlinger.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer Norges 90. ordentlige Storting åpnet.

Gitt på Oslo slott 7 desember 1945.

HAAKON

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Etter at en melding om rikets tilstand og styring var lest opp av statsråd Hauge, mottok **p r e s i d e n t e n** på Stortingets vegne forannevnte dokumenter og uttalte:

Deres Majestet! Deres kongelige Høyhet!

Ved denne høytidelige åpning av det 90. ordentlige Stortings forhandlinger er det første gang Deres Majestet møter det norske folks valgte representanter etter at det er holdt frie valg etter fem års okkupasjon og fremmed voldsherredømme.

Det er en kjær plikt for Stortinget å nytte dette høve til å gi uttrykk for den dype og varme følelse av takknemlighet og hengivenhet som strømmer mot Deres Majestet fra hele det norske folk, for Deres store personlige innsats i kampen for å gjenvinne frihet og selvstendighet. Disse fem årene har vært de tyngste trengselsår i vår historie, og både landet og folket bærer dype merker etter krigens og nazismens herjinger. Men det er også i den felles kampen skapt en felles følelse av sosialt ansvar og en felles vilje til samarbeid, som under de tunge kampens år har forenet grupper og klasser til ett folk og har bundet

folket og Kongen og hans råd sammen med sterke bånd, tross atskillelsen gjennom mange år.

Denne ånd er fremdeles levende, og hver god nordmann vet i dag — om han ikke har tenkt så nøye over det før — at frihet og fedreland er verdier som vi hverken kan eller vil leve foruten, og at de er verd de ofrene som kreves for å bevare dem for etterslekten.

Siden fedrene på Eidsvoll tok opp sitt nyskapende arbeid, har ikke noe storting stått overfor så store og vanskelige oppgaver som det storting som nå er samlet. Det er vårt håp at Stortinget må ha det klarsyn og den klokskap som er nødvendig for å gjennomføre gjenoppbyggingen og gjenreisningen av vårt land på en slik måte at det blir til gagn for oss og for våre etterkommere. Og det er også vårt håp at Stortinget må ha den dristighet og den kraft og det fremsyn som kreves for å løse de problemer som gjelder nydannelse og grunnleggelse av betydning for den fremtidige utvikling i vårt samfunn.

Ut fra disse forhåpninger vil vi istemme det gamle ønske:

Gud bevare Kongen og fedrelandet!

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høyhet Kronprinsen med følge forlot deretter Stortinget, ledsaget av den deputasjon som hadde fungert ved mottagelsen.

Presidenten: Presidenten foreslår at Hans Majestet Kongens tale og beretningen om rikets tilstand og styring utlegges for å behandles i et senere møte — og anser det for enstemmig vedtatt.

Nytt møte i Stortinget vil bli satt kl. 17 i ettermiddag.

Presidenten anmoder valgkomiteen om å tre sammen umiddelbart etter dette møte i arbeiderpartiets gruppeværelse.

Møtet hevet kl. 13,35.

Møte tirsdag den 11 desember kl. 17.

President: **M o n s e n.**

D a g s o r d e n :

Regjeringen avgir erklæring.

Presidenten: En har fra Bergen fått melding om at varamannen for representanten Sundt, soussjef Sæverud, som igår ble innkalt under hr. Sundts permisjon, for tiden er i Sverige, og først ventes hjem omkring 18 desember. Presidenten foreslår at 2nen varamann, direktør Finn Øen, innkalles i hans sted.